

ΙΔΡΥΜΑ ΡΟΖΑ ΛΟΥΞΕΜΠΟΥΡΓΚ

ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Ανισορροπίες ισχύος – Εναλλακτικές στρατηγικές για τον ενεργειακό τομέα στην Ελλάδα, στο ευρωπαϊκό και παγκόσμιο πλαίσιο
Αθήνα, 10–12 Οκτωβρίου 2013

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Πέμπτη 10 Οκτωβρίου - Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, Νίκης 4, Σύνταγμα – αμφιθέατρο 1ου ορόφου

18:30 – 20:30 Δημόσια εκδήλωση: Ενεργειακή μεγέθυνση και ύφεση: πολιτικές στην κρίση για τον τομέα της ενέργειας

Την τελευταία δεκαετία, ο ενεργειακός τομέας έχει υποστεί μείζονες μετασχηματισμούς, τόσο ως προς την απελευθέρωση της αγοράς όσο και ως προς τις τεχνολογικές εξελίξεις. Η απορρύθμιση της αγοράς ενέργειας έχει οδηγήσει σε αδιέξοδα, ειδικά τα τελευταία χρόνια των μνημονίων, που οι ιδιωτικοποιήσεις βρίσκονται σταθερά στην πρώτη θέση της πολιτικής ατζέντας. Προωθείται επίσης έντονα το σχέδιο του «εξορυκτισμού» (π.χ. εξόρυξη ορυκτών καυσίμων για την παραγωγή ενέργειας). Ταυτόχρονα, ξεπηδούν πολλά κινήματα στον τομέα της ενέργειας, τα οποία θέτουν ζητήματα όπως ο έλεγχος, η χρήση γης, η τιμή του ρεύματος κλπ. Στη συζήτηση θα επιχειρήσουμε να θίξουμε τα κεντρικά θέματα που προκύπτουν από τους μετασχηματισμούς των τελευταίων χρόνων, καθώς και να βάλουμε το πλαίσιο για μια προτεινόμενη αριστερή εναλλακτική στρατηγική.

Ερωτήσεις ως βάση για τη συζήτηση: Τι στρατηγικές ακολουθούνται στον ενεργειακό τομέα σε καιρό κρίσης; Τι επιπτώσεις είχαν τα τελευταία χρόνια η απελευθέρωση της αγοράς και οι ιδιωτικοποιήσεις στον ενεργειακό τομέα; Πώς εξελίσσονται οι αγώνες ενάντια στις ιδιωτικοποιήσεις και την απελευθέρωση της αγοράς (βλ. τις μνημονιακές στρατηγικές της τρόικας) και ποιες στρατηγικές μετέρχονται; Ποιος κερδίζει και ποιος χάνει (π.χ. πρόσβαση στην ενέργεια); Τι προοπτικές υπάρχουν μετά τις ιδιωτικοποιήσεις και την απελευθέρωση;

Καλωσόρισμα & εισαγωγή: Ιωάννα Μεϊτάνη, συντονίστρια του Παραρτήματος Ελλάδας του ΙΡΛ
Αλέξης Πασαδάκης, Γραφείο Βρυξελλών του ΙΡΛ

Συζήτηση με τους:

- **Ευκλείδη Τσακαλώτο**, Βουλευτή ΣΥΡΙΖΑ
 - **Edgardo Lander**, Καθηγητή στο Central University & Ακτιβιστή στο Social Forum της Βενεζουέλας
 - **Daniel Chavez**, Συντονιστή του Προγράμματος Νέων Πολιτικών και του Προγράμματος Κοινοτικών Υπηρεσιών, Transnational Institute, Ολλανδία
 - **Τάσο Κεφαλά**, Μέλος κοινωνικών κινημάτων για την ενέργεια και τα απορρίμματα
- Συντονισμός: **Αλέξης Χαρίτσης**, Μέλος γραμματείας του Τμήματος Ενέργειας ΣΥΡΙΖΑ

Παρασκευή 11 Οκτωβρίου - Ξενοδοχείο ΤΙΤΑΝΙΑ, Πανεπιστημίου 52

9:30 - 11:00 Ολομέλεια I: Ενεργειακές στρατηγικές στο πλαίσιο της πολλαπλής κρίσης οικονομίας και περιβάλλοντος

Η χρηματοπιστικοποίηση της οικονομίας έχει επηρεάσει σημαντικά το παγκόσμιο σύστημα ενέργειας· ετοιμάζονται δε μεγάλες αλλαγές τόσο στο πλαίσιο ιδιοκτησίας όσο και στο ρυθμιστικό πλαίσιο. Ταυτόχρονα, τα δεδομένα της οικονομικής και οικολογικής κρίσης καθορίζουν τα περιθώρια για εναλλακτικές πολιτικές στον ενεργειακό τομέα. Στην ολομέλεια αυτή θα εξετάσουμε τις διαφορετικές πιθανές στρατηγικές ώστε να επανακτηθεί ο κοινωνικός έλεγχος στον ενεργειακό τομέα και θα ανοίξουμε τη συζήτηση σχετικά με τη μετα-νεοφιλελεύθερη αντίληψη για την ενέργεια.

Ερωτήσεις ως βάση για τη συζήτηση: Πώς επηρεάζει το παγκόσμιο σύστημα ενέργειας το υπάρχον μοντέλο συσσώρευσης; Ποιες δυνάμεις καθορίζουν σήμερα το σύστημα ενέργειας; Είναι εφικτή μια διαφορετική κατεύθυνση για το σύστημα ενέργειας, δηλαδή ένα σύστημα που θα βασίζεται στις ανανεώσιμες πηγές; Και αν ναι, για ποιους και με τι κόστος;

- **Βασίλης Κίλιας**, Προϊστάμενος του Τμήματος Συστημάτων Υποστήριξης Ενεργειακού Σχεδιασμού στο Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας

- **Πέτρος Ψαρρέας**, Υποψήφιος διδάκτορας στην Πολιτική Οικονομία και το Περιβάλλον, ΕΜΠ
Μέλος Τμήματος Περιβάλλοντος & Οικολογίας ΣΥΡΙΖΑ
- **Elena Gerebizza**, Re:Common, Ιταλία

Συντονισμός: **Τέλης Τύμπας**, Αναπληρωτής καθηγητής, Τμήμα Μεθοδολογίας, Ιστορίας και Θεωρίας της Επιστήμης, Σχολή Θετικών Επιστημών, ΕΚΠΑ

11:00 Διάλειμμα καφέ

11:30 - 13:30 Ομάδες συζήτησης

Ομάδα συζήτησης Α Ρυθμιστικά συστήματα για τις ΑΠΕ – Από το ευρωπαϊκό στο εθνικό επίπεδο

Για την προώθηση των ΑΠΕ εφαρμόζονται διαφορετικά ρυθμιστικά συστήματα στις διάφορες ευρωπαϊκές χώρες. Κάποια από αυτά, που κρίνονται αποτελεσματικά, έχουν συχνά αντιμετωπίσει τεράστιες καμπάνιες και λόμπι της βιομηχανίας ορυκτών καυσίμων, με αποτέλεσμα να τροποποιηθούν και να καταστούν μάλλον αναποτελεσματικά. Αλλά και τα αποτελεσματικότερα διαμορφώνονται έτσι ώστε να εξυπηρετούν διαφορετικές κοινωνικές δυνάμεις που δρουν στην αγορά της ενέργειας. Τι ρυθμίσεις είναι απαραίτητες ώστε να εδραιωθεί ένα εναλλακτικό ενεργειακό μοντέλο, που θα αφήνει χώρο για κοινωνική και δημοκρατική εξέλιξη;

Ερωτήσεις ως βάση για τη συζήτηση: Τι αντιφάσεις και διαφορές παρουσιάζουν μεταξύ τους τα ρυθμιστικά συστήματα; Ποιος κερδίζει και ποιος χάνει; Τι οράματα έχουμε για εναλλακτικά και μετα-καπιταλιστικά ρυθμιστικά συστήματα;

- **Fabian Hübner**, Επιστημονικός συνεργάτης της ευρωβουλευτήρας Sabine Wils (DIE LINKE), Γερμανία
- **Tiago Julião Neves**, Σύμβουλος οικονομολόγος, Πορτογαλία
- **Γιάννης Ευσταθόπουλος**, Οικονομολόγος, ειδικός σε θέματα δημόσιων επιχειρήσεων και υπηρεσιών κοινής ωφέλειας

Συντονισμός: **Κώστας Κομνηνός**, Σύμβουλος ενεργειακού σχεδιασμού για ΟΤΑ

Ομάδα συζήτησης Β Τόποι που «καίνε»: Κοινωνικο-οικολογικός μετασχηματισμός των λιγνιτικών περιοχών

Πολλές λιγνιτικές περιοχές είναι σε μεγάλο βαθμό εξαρτημένες από τον εξορυκτικό τομέα σε ό,τι αφορά την απασχόληση και το εισόδημα. Εδώ και πολλές δεκαετίες η παραγωγική βάση αυτών των περιοχών, κυρίως στη βόρεια Ελλάδα, ήταν βασισμένη στη βιομηχανία εξόρυξης λιγνίτη. Στην πορεία προς ένα μετα-λιγνιτικό ενεργειακό μέλλον, η ομάδα αυτή θα επιχειρήσει να επεξεργαστεί τις διάφορες πιθανές λύσεις που διαφαίνονται για τις περιοχές αυτές, αξιοποιώντας τις εμπειρίες άλλων χωρών. Στη συζήτηση θα περιληφθεί και ο ρόλος των εργαζομένων στη διαδικασία αυτού του μετασχηματισμού.

Ερωτήσεις ως βάση για τη συζήτηση: Ποια είναι τα πιθανά σενάρια μιας μετάβασης; Ποιοι θα είναι οι φορείς της μετάβασης και ποιες στρατηγικές πρέπει να ακολουθήσουν;

- **Θόδωρος Καρώνης**, Μηχανικός ΔΕΗ, μέλος του ΣΥΡΙΖΑ Κοζάνης
- **Pinar Aksogan**, Υπεύθυνη της Εκστρατείας κατά του Άνθρακα και του Λιγνίτη, Greenpeace, Τουρκία
- **Ionut Brigle**, Bankwatch, Ρουμανία

Παρεμβαίνει ο **Αντώνης Κύρινας**, Περιφερειακός Σύμβουλος Δυτικής Μακεδονίας, Ελλάδα

Συντονισμός: **Mona Bricke**, Climate Alliance, Γερμανία

13:30 Ελαφρύ γεύμα

14:30 - 16:30 Ομάδες συζήτησης

Ομάδα συζήτησης Α Το ενεργειακό χάσμα – Πώς αντιμετωπίζουμε την αυξανόμενη ενεργειακή φτώχεια;

Στη σημερινή οικονομική κρίση, εκατομμύρια άνθρωποι πλήττονται από την ενεργειακή φτώχεια, γεγονός που οδηγεί σε επισφαλείς συνθήκες διαβίωσης. Σε συζητήσεις για το ενεργειακό ζήτημα, συχνά αγνοείται ο ταξικός χαρακτήρας της ενεργειακής φτώχειας. Αυτή η ομάδα συζήτησης θα παρουσιάσει στοιχεία σε σχέση με την εμφάνιση αυτής της μορφής φτώχειας στην κοινωνία και θα κουβεντιάσει τις πιθανές πολιτικές αντιμετώπισής της.

Ερωτήσεις ως βάση για τη συζήτηση: Ποια είναι τα δεδομένα για την ενεργειακή φτώχεια στην Ευρώπη; Πώς επηρεάζει η πολιτική της τρόικας την ενεργειακή φτώχεια; Ποια πολιτική ενδείκνυται για την αντιμετώπισή της;

- **Ματθαίος Σανταμούρης**, Καθηγητής στο Τμήμα Φυσικής, ΕΚΠΑ
- **Tom Kucharz**, Ecologistas en Acción, Ισπανία
- **Κώστας Φωτεινάκης**, Φίλοι της Φύσης Ελλάδας (NFGR)

Συντονισμός: **Tadzio Müller**, Ίδρυμα Ρόζα Λούξεμπουργκ, Γερμανία

Ομάδα συζήτησης Β Αντικρουόμενα συμφέροντα; – Συνδικάτα και ενεργειακός μετασχηματισμός

Παραδοσιακά, τα συνδικάτα στον τομέα των ορυκτών καυσίμων είναι σχετικά ισχυρά σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες και έχουν παίξει σημαντικό ρόλο στην κοινωνική και δημοκρατική εξέλιξη πολλών χωρών. Τα συνδικάτα όμως έρχονται αντιμέτωπα και με το γεγονός ότι η εργατική δύναμη στον τομέα συρρικνώνεται με ταχείς ρυθμούς επειδή, λόγω χάρη, οι (ιδιωτικοποιημένες) επιχειρήσεις στοχεύουν στην αύξηση της παραγωγικότητας και προσανατολίζονται στην αύξηση της τιμής των μετοχών τους στην απελευθερωμένη εσωτερική αγορά ενέργειας της ΕΕ. Μια άλλη μεγάλη πρόκληση είναι η κλιματική κρίση και η μετάβαση σε ΑΠΕ. Σε πολλές περιπτώσεις όμως, αντί να αξιοποιήσουν τον συντελούμενο μετασχηματισμό του ενεργειακού τομέα ώστε να πιέσουν προς τον εκδημοκρατισμό του τρόπου παραγωγής και να συγκροτήσουν νέες συμμαχίες, τα συνδικάτα προσπαθούν να φρενάρουν την εξέλιξη των ΑΠΕ. Ποιες στρατηγικές των συνδικάτων θα μπορούσαν να είναι βιώσιμες υπό αυτές τις συνθήκες;

Ερωτήσεις ως βάση για τη συζήτηση: Ποιος είναι ο ρόλος των συνδικάτων στη μετάβαση του ενεργειακού τομέα και ποιες αντιφάσεις αντιμετωπίζουν; Τι παραδείγματα «καλής πρακτικής» έχουμε από συνδικάτα που συνδιαλέγονται με την ενεργειακή μετάβαση;

- **Θόδωρος Καρώνης**, Μηχανικός ΔΕΗ, μέλος του ΣΥΡΙΖΑ Κοζάνης
- **Jonathan Neale**, One Million Climate Jobs Campaign, Ηνωμένο Βασίλειο
- **Γιάννης Ευσταθόπουλος**, Οικονομολόγος, ειδικός σε θέματα δημόσιων επιχειρήσεων και υπηρεσιών κοινής ωφέλειας

Συντονισμός: **Γιώργος Ανδριώτης**, Μέλος γραμματείας του Τμήματος Ενέργειας ΣΥΡΙΖΑ

16:30 Διάλειμμα καφέ

17:00 - 18:30 Ολομέλεια 2: Συγκρούσεις και αγώνες στον ενεργειακό τομέα: Το ζήτημα της δημοκρατίας

Σε πολλές περιοχές του πλανήτη εμφανίζονται ισχυρά κινήματα που θέτουν το ερώτημα του ελέγχου στον τομέα της ενέργειας και αντιδρούν στην εγκατάσταση μεγάλων μονάδων παραγωγής ενέργειας, τόσο συμβατικών όσο και από ΑΠΕ. Οι αγώνες των κινημάτων αυτών αντικατοπτρίζουν διαφορετικά συμφέροντα και ταξικές όψεις. Η ολομέλεια αυτή θα ανοίξει τη συζήτηση για την ενεργειακή δημοκρατία και για έναν κοινωνικά δίκαιο μετασχηματισμό του ενεργειακού τομέα.

Ερωτήσεις ως βάση για τη συζήτηση: Τόσο ο τομέας των ορυκτών όσο και των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας πυροδοτούν συγκρούσεις. Πώς μπορεί να διασφαλιστεί ο δημοκρατικός τρόπος μετασχηματισμού του ενεργειακού τομέα;

- **Αλέξης Χαρίτσης**, Μέλος γραμματείας του Τμήματος Ενέργειας ΣΥΡΙΖΑ
- **Irina Velicu**, Μεταδιδακτορική ερευνήτρια Πολιτικής Οικολογίας, Universitat Autònoma de Barcelona, Ισπανία
- **Karel Derveaux**, Ecorpower Βέλγιο

Συντονισμός: **Αλέξης Πασαδάκης**, Γραφείο Βρυξελλών του ΙΡΛ

Σάββατο 12 Οκτωβρίου - Ξενοδοχείο TITANIA, Πανεπιστημίου 52

10:00 - 11:30 Ολομέλεια 3: Νέος εξορυκτισμός, πετρελαϊκή παραγωγή και πετρελαϊκή εξάρτηση

Η εξορυκτική δραστηριότητα αποτελεί σήμερα παγκόσμιο φαινόμενο και δεν περιορίζεται στην εκμετάλλευση των εδαφών από τις πρώην αποικιοκρατικές δυνάμεις της Δύσης. Σε πολλές περιοχές της Ευρώπης η εξόρυξη και νέες μορφές γεώτρησης για πετρέλαιο και αέριο διευρύνονται σε πρωτόγνωρη κλίμακα και με πρωτόγνωρη ταχύτητα. Ειδικά σε εποχή κρίσης παρατηρείται ανανεωμένο ενδιαφέρον για το πετρέλαιο και τα ορυκτά καύσιμα. Επίσης, η ατζέντα του «εξορυκτισμού» και το «μοντέλο ανάπτυξης με βάση την εξόρυξη» προωθούνται ως πιθανό σενάριο «αντιμετώπισης» της κρίσης για τις χώρες του ευρωπαϊκού Νότου. Είναι ανάγκη να εξετάσουμε τον εξορυκτισμό υπό το πρίσμα της παρούσας κρίσης του καπιταλισμού και να εδραιώσουμε μια κριτική θεώρηση του μοντέλου ανάπτυξης που βασίζεται στην εξόρυξη, λαμβάνοντας υπόψη τις θέσεις των κοινωνικών κινημάτων που εναντιώνονται στις δραστηριότητες αυτές.

Ερωτήσεις ως βάση για τη συζήτηση: Ποιες είναι οι τάσεις που διαφαίνονται στην εξορυκτική βιομηχανία παγκοσμίως, κυρίως στον πετρελαϊκό τομέα; Τι πιθανότητες οικονομικής ανάπτυξης προσφέρει ο πετρελαϊκός τομέας και τι αντιφάσεις εμπεριέχουν αυτές; Ποιες στρατηγικές χρησιμοποιούνται στους τοπικούς αγώνες ενάντια στις εξορυκτικές βιομηχανίες; Τι σενάρια υπάρχουν για μια μετα-εξορυκτική, μετα-πετρελαϊκή ανάπτυξη;

- **Τέλης Τύμπας**, Αναπληρωτής καθηγητής, Τμήμα Μεθοδολογίας, Ιστορίας και Θεωρίας της Επιστήμης, Σχολή Θετικών Επιστημών, ΕΚΠΑ
- **Ivonne Yanez**, Oilwatch, Ισπερινός
- **Dimiter Kenarov**, Ανεξάρτητος δημοσιογράφος, Βουλγαρία

Συντονισμός: **Γιώργος Βελεγράκης**, Υποψήφιος διδάκτορας στην Πολιτική Οικολογία, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο

11:30 Διάλειμμα καφέ

Ομάδα συζήτησης Α Προσεγγίσεις σε ένα μέλλον μετά το πετρέλαιο

Ενώ οι παγκόσμιοι παίκτες και θεσμοί προωθούν με ενθουσιασμό τον εξορυκτισμό, με το επιχείρημα ότι φτιάχνει ένα μοντέλο ανάπτυξης του τύπου «win-win», οι κοινωνικές, χωρικές, οικολογικές και πολιτικές επιπτώσεις του είναι ιδιαίτερα προβληματικές. Ο εξορυκτισμός πάντως έχει συναντήσει ισχυρές αντιστάσεις: τα κινήματα που αντιτάσσονται στις εξορύξεις πολλαπλασιάζονται παγκοσμίως. Οι τοπικές κοινωνίες που πλήττονται όλο και περισσότερο από την εκμετάλλευση και την εξορυκτική βιομηχανία παράγουν κινήματα που αμφισβητούν ηχηρά αυτό το μοντέλο ανάπτυξης και δραστηριοποιούνται εναντίον του. Με αυτά τα δεδομένα, έχει μεγάλη σημασία να ασχοληθούμε με το ζήτημα ενός μέλλοντος μετά το πετρέλαιο: ποιο θα είναι το τεχνολογικό, το οικονομικό, το πολιτικό, το κοινωνικό και το οικολογικό του πλαίσιο;

Ερωτήσεις ως βάση για τη συζήτηση: Τι σενάρια υπάρχουν για μια ανάπτυξη μετά τον εξορυκτισμό και το πετρέλαιο; Τι συμμαχίες πρέπει να χτιστούν για τη μετάβαση σε ένα μετα-εξορυκτικό και μετα-πετρελαϊκό μέλλον; Ποιος κερδίζει και ποιος χάνει από τη μετάβαση αυτή;

- **Γιώργος Βελεγράκης**, Υποψήφιος διδάκτωρ στην Πολιτική Οικολογία, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο
 - **Peter Polder**, Ερευνητής και υπεύθυνος καμπάνιας για θέματα πετρελαίου και φυσικού αερίου, Ολλανδία
- Παρεμβαίνουν:* **Ivonne Yanez**, Oilwatch, Ισπανία
Δημήτρης Ιμπραήμ, Συντονιστής εκστρατειών, Ελληνικό Γραφείο Greenpeace
Συντονισμός: **NN**

Ομάδα συζήτησης Β Ενεργειακή δημοκρατία και τοπικός ενεργειακός σχεδιασμός – Μέρος Ιο

Στον ενεργειακό τομέα κυριαρχούν οι μεγάλες επιχειρήσεις - ιδιωτικές και κρατικές. Η αλλαγή από τα ορυκτά καύσιμα στις ΑΠΕ και στην αποκεντρωμένη παραγωγή ενέργειας ανοίγει νέες δυνατότητες για νέα μοντέλα τοπικού ελέγχου του ενεργειακού τομέα. Ο αγώνας για ενεργειακή δημοκρατία καταδεικνύει τον κεντρικό ρόλο που παίζουν οι πολίτες στη διαδικασία αυτή, τονίζει τη σημασία της συμμετοχής και του κοινωνικού/δημόσιου ελέγχου στην ενέργεια, η οποία εκλαμβάνεται ως κοινό αγαθό, και εξασφαλίζει την προτεραιότητα του κοινωνικού και του περιβαλλοντικού παράγοντα σε σχέση με τον παράγοντα του κέρδους. Απαιτεί λοιπόν ενεργό ρόλο εκ μέρους των πολιτών στη λήψη αποφάσεων σχετικά με τα ενεργειακά θέματα και φέρνει στο ίδιο επίπεδο το ρόλο του παραγωγού με το ρόλο του καταναλωτή της ενέργειας. Σε αρκετές ευρωπαϊκές χώρες, τα κοινωνικά κινήματα επινόησαν και στήριξαν διαφορετικά μοντέλα ενεργειακής δημοκρατίας - έχοντας συχνά απέναντί τους την αντίσταση των επιχειρηματιών.

Ερωτήσεις ως βάση για τη συζήτηση: Ποιες είναι οι τρέχουσες αντιλήψεις για την ενεργειακή δημοκρατία; Ποιες στρατηγικές εφαρμόζονται για να επιτευχθεί; Τι διδάγματα παίρνουμε από τους διάφορους τοπικούς αγώνες για ενεργειακή δημοκρατία;

- **Stefan Taschner**, Berlin Energy Table, Γερμανία
 - **Γιάννης Μάργαρης**, μεταδιδακτορικός ερευνητής στις ΑΠΕ και τον ηλεκτρισμό, ΕΜΠ
 - **Irene Maggiali**, Somenergia, Ισπανία
 - **Karel Derveaux**, Ecorpower, Βέλγιο
- Συντονισμός:* **Ινώ Σιώζιου**, Global Power Shift - Οργανώτρια για την Ελλάδα
Αλέξης Πασαδάκης, Γραφείο Βρυξελλών του ΙΡΛ

14:00 Ελαφρύ γεύμα

Ομάδα συζήτησης Α Δικτύωση τοπικών κινήματων και αγώνων για την ενέργεια

Ο ενεργειακός τομέας είναι πεδίο με μεγάλο πολιτικό φορτίο. Τα τοπικά κινήματα και οι αγώνες για την ενέργεια παίζουν αποφασιστικό ρόλο, γιατί θέτουν στη δημόσια συζήτηση τα ερωτήματα σχετικά με τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις και την κλιματική αλλαγή, καθώς και ζητήματα υγείας και χρήσης γης. Επίσης, πολλά τοπικά κινήματα αποτελούν εργαστήρια επεξεργασίας εναλλακτικών προτάσεων. Σε όλο τον κόσμο, βιομηχανίες ορυκτών καυσίμων, αλλά και μεγάλης κλίμακας έργα ΑΠΕ βρίσκονται στο στόχαστρο των αγώνων των τοπικών κινήματων. Πολύ συχνά βέβαια, οι αγώνες αυτοί έρχονται αντιμέτωποι και με το κράτος, τις ιδιωτικές και δημόσιες επιχειρήσεις και τα ΜΜΕ, αλλά και με την καταστολή. Πώς μπορούν τα τοπικά κινήματα να αναπτύξουν επιτυχημένες στρατηγικές και σε ποιο σημείο βρίσκονται σήμερα τέτοιοι αγώνες για την ενέργεια στην Ευρώπη;

Ερωτήσεις ως βάση για τη συζήτηση: Τι είδους αφήγηση χρησιμοποιούν τα τοπικά κινήματα στους αγώνες τους; Πώς στήνονται οι καμπάνιες; Ποιες μέθοδοι ακολουθούνται για τη σύναψη συμμαχιών;

- **Patrick Stötz**, Climate Action Camp, Ρηνανία / καμπάνια "ausgeCO2hlt", Γερμανία
 - **Δημήτρης Τσούχλης**, Δρ. Περιβαλλοντικής Πολιτικής, μέλος του Τμήματος Περιβάλλοντος και Οικολογίας του ΣΥΡΙΖΑ
 - **Ewa Jasiewicz**, No Dash for Gas, Ηνωμένο Βασίλειο
- Συντονισμός:* **Χάρης Κωνσταντάτος**, Μέλος Τμήματος Περιβάλλοντος & Οικολογίας ΣΥΡΙΖΑ

Ομάδα συζήτησης Β Ενεργειακή δημοκρατία και τοπικός ενεργειακός σχεδιασμός – Μέρος 2ο

Το δεύτερο μέρος αυτής της ομάδας συζήτησης επικεντρώνεται στους αγώνες για τον ενεργειακό σχεδιασμό στην Ελλάδα και στους πρόσφατους αγώνες για ενεργειακή δημοκρατία. Τα μεγάλα επενδυτικά έργα στις ΑΠΕ φέρνουν στο προσκήνιο το ερώτημα για τη δημοκρατική λήψη αποφάσεων σε τοπικό επίπεδο, καθώς και το ζήτημα της ιδιοκτησίας. Σε ποιο σημείο έχουν φτάσει οι διάφοροι αγώνες και πώς προχωράμε από εδώ κι εμπρός; Για ποια μοντέλα ενεργειακής δημοκρατίας και ενεργειακού σχεδιασμού σε τοπικό επίπεδο πρέπει να παλέψουμε στην Ελλάδα;

- **Κώστας Κομνηνός**, Σύμβουλος ενεργειακού σχεδιασμού για ΟΤΑ
 - **Βάνα Σφακιανάκη**, Μέλος του Παγκρήτιου Δικτύου Αγώνα κατά των Βιομηχανικών ΑΠΕ
 - **Φωτεινή Ετμεκτσόγλου**, Πρόεδρος του Ομίλου Προστασίας Περιβάλλοντος και Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς «Ανεμόεσσα», Λήμνος
 - **Τέλης Τύμπας**, Αναπληρωτής καθηγητής, Τμήμα Μεθοδολογίας, Ιστορίας & Θεωρίας της Επιστήμης, Σχολή Θετικών Επιστημών, ΕΚΠΑ
- Παρεμβαίνουν:* **Κωστής Δαμιανάκης**, Μέλος του Παγκρήτιου Δικτύου Αγώνα κατά των Βιομηχανικών ΑΠΕ
Αλέξανδρος Μαβής, Μέλος του Δικτύου Οικολογικών Οργανώσεων Αιγαίου, Άνδρος

Συντονισμός: **Δέσποινα Σπανούδη**, Πρώην περιφερειακή σύμβουλος Στερεάς Ελλάδας, Μέλος Τμήματος Περιβάλλοντος & Οικολογίας ΣΥΡΙΖΑ

17:00 Διάλειμμα καφέ

17:30 - 18:45 Συζήτηση στρογγυλής τράπεζας: Πώς συνεχίζουμε; Εκτιμήσεις από το συνέδριο και οι προοπτικές των εναλλακτικών ενεργειακών πολιτικών

Συζήτηση για τις επιπτώσεις της ιδιωτικοποίησης/απελευθέρωσης του ενεργειακού τομέα. Εμπειρίες από την παγκόσμια αγορά, τάσεις που εμφανίστηκαν την περίοδο της κρίσης και σκέψεις για πιθανούς τρόπους πλεύσης. Συζήτηση για τις εκτιμήσεις από το συνέδριο.

Ερωτήσεις ως βάση για τη συζήτηση: Πώς μπορεί να σχεδιαστεί η αγορά της ενέργειας με τρόπο κοινωνικά δίκαιο; Τι νέες δυνατότητες μπορεί να προσφέρει η τεχνολογία; Ποιος ο ρόλος του δημόσιου τομέα και ποια η σχέση του με τον ιδιωτικό τομέα, αλλά και με την κοινωνική οικονομία; Ποια είναι τα επόμενα βήματα ενόψει της περαιτέρω επιτάχυνσης της κλιματικής αλλαγής και των νέων εξελίξεων στον ενεργειακό τομέα; Ποια προγράμματα ενεργειακής μετάβασης είναι στρατηγικά χρήσιμα και εφικτά για μια αριστερή πολιτική;

- **Χάρης Κωνσταντάτος**, Μέλος Τμήματος Περιβάλλοντος & Οικολογίας ΣΥΡΙΖΑ
- **Edgardo Lander**, Καθηγητής στο Central University & Ακτιβιστής στο Social Forum της Βενεζουέλας
- **Νίκος Χατζηαργυρίου**, Καθηγητής ΕΜΠ (Τομέας Ηλεκτρικής Ισχύος), πρώην Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος ΔΕΗ
- **Tadzio Müller**, Ίδρυμα Ρόζα Λούξεμπουργκ, Γερμανία

Συντονισμός: **Γιάννης Μάργαρης**, μεταδιδακτορικός ερευνητής στις ΑΠΕ και τον ηλεκτρισμό, ΕΜΠ

Γλώσσες του συνεδρίου	Συμβουλευτική Επιτροπή	Υπεύθυνοι για το Ίδρυμα Ρόζα Λούξεμπουργκ
Ελληνικά και αγγλικά, με ταυτόχρονη μετάφραση (στις ολομέλειες και στη μία από τις δύο παράλληλες ομάδες συζήτησης· η άλλη ομάδα συζήτησης στα αγγλικά)	Γιώργος Βελεγράκης , Υποψήφιος διδάκτωρ στην Πολιτική Οικολογία, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο [geovele@gmail.com] Γιάννης Μάργαρης , Μεταδιδακτορικός ερευνητής στις ΑΠΕ και τον ηλεκτρισμό, ΕΜΠ [ilmargaris@gmail.com] Ινώ Σιώζιου , Global Power Shift - Οργανώτρια για την Ελλάδα [inosioziou@gmail.com]	Ιωάννα Μειτάνη , Παράρτημα Ελλάδας [meitani@rosalux.de, +30 6972054095] Αλέξης Πασαδάκης , Γραφείο Βρυξελλών [passadakis@rosalux-europa.info] Marlis Gensler , Γραφείο Βρυξελλών [gensler@rosalux-europa.info]